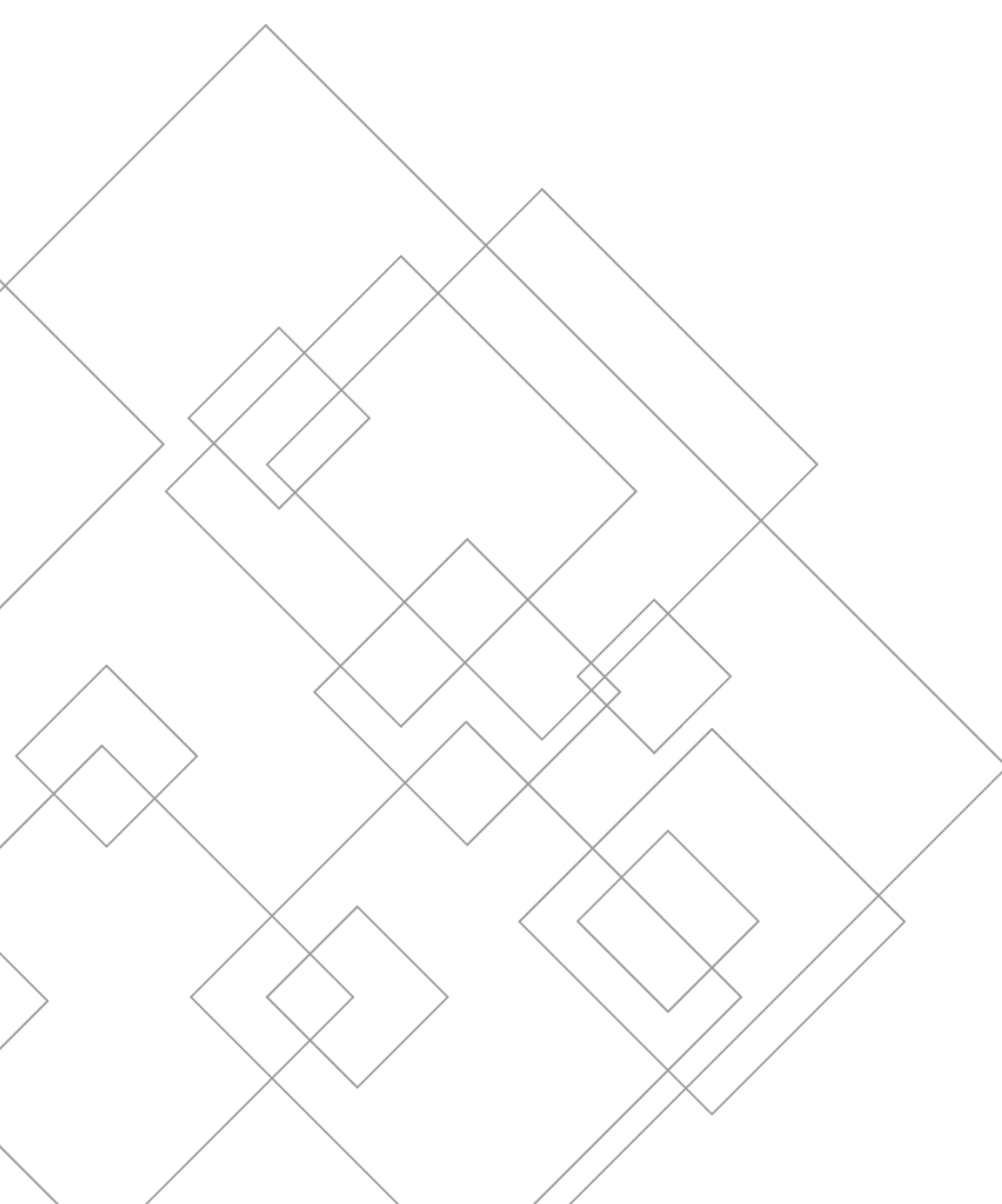

Rapport for minoritetsrådgivernes og integreringsrådgivernes arbeid første halvår 2021

Tallrapportering på arbeidet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

IMDi
Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

Denne rapporten beskriver hvordan Integrerings- og mangfoldsdirektoratets (IMDi) minoritetsrådgivere og integreringsrådgivere har jobbet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, herunder tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, første halvår 2021.

Hensikten med rapporten er å sammenfatte funn og tendenser fra halvåret som har gått, og se utvikling på feltet sammenlignet med tidligere år og i sammenheng med det overordnede kunnskapsgrunnlaget.

«Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold»

Minoritetsrådgiver- og integreringsrådgiverordningen er sentrale ordninger i myndighetenes arbeid mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Ordningene inngår i IMDis ordinære oppgaveportefølje. Regjeringens nyeste handlingsplan på feltet, «Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2020-2024)», ble lansert i juni 2021.

Nøkkeltall første halvår 2021

Det finnes ikke sikre tall på hvor mange som er utsatt for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, herunder tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Innrapporterte tall fra integreringsrådgivere og minoritetsrådgivere gir likevel indikasjoner på tendenser og utvikling over tid.

IMDis minoritetsrådgivere har de første seks månedene av 2021 gitt råd og veiledning i 445 saker. Dette er en økning på nærmere 60 prosent sammenliknet med vårhalvåret 2020. Antallet mandatsaker som ble avdekket vårhalvåret 2020 var lavt fordi smittevernstiltakene som følge av pandemien gjorde det vanskelig å komme i kontakt med utsatte barn og unge. Erfaringen var at det var spesielt vanskelig å få og opprettholde kontakt med de mest utsatte

Minoritetsrådgiverordningen

IMDis 59 minoritetsrådgivere er utplassert ved utvalgte ungdomsskoler, videregående skoler og voksenopplæringscentre over hele landet. IMDis minoritetsrådgivere skal bidra til at flere barn og unge som står i fare for, eller utsettes for, negativ sosial kontroll og/eller æresrelatert vold, herunder tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, får råd, veiledning og oppfølging i tråd med sine behov og rettigheter.

Integreringsrådgiverordningen

Spesialutsendinger for integrerings saker (integreringsrådgiverne) er utsendte ved utvalgte utenriksstasjoner. Integreringsrådgiverne skal yte konsulær bistand til personer som er utsatt for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, herunder tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Integreringsrådgiverne skal også bidra til kompetanseheving i tjenesteapparatet i Norge gjennom råd og veiledning i enkeltsaker og gjennom kompetansehevingstiltak. Integreringsrådgiverne skal videre etablere og bygge nettverk i Norge og i utlandet og bidra med anbefalinger og innspill til utviklingen av fagfeltet. Integreringsrådgiverne er per i dag utstasjonert på ambassadene i Ankara, Amman, Islamabad og Nairobi.

elevene.¹ Med færre smitteverntiltak kan minoritetsrådgiverne nå komme i kontakt med, og gi råd og veiledning til, flere utsatte barn og unge som er utsatt for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold.

Integreringsrådgiverne har de første seks månedene av 2021 gitt råd og veiledning i 127 saker. Dette er på nivå med antall saker i vårhalvåret 2020. Ambassadene har det første halvåret i 2021 vært berørt i ulik grad av pandemien og påfølgende smittevernstiltak. Dette har ført til at det konsulære arbeidet og praktisk bistand til utsatte har vært noe utfordrende. Integreringsrådgiverne erfarer nå en ny fase av pandemien, med lettelser på de generelle reiserestriksjonene og en gradvis normaliseringsprosess i flere land. Integreringsrådgiverne erfarer at det er en økende reisevirksomhet blant norske borgere og økt pågang på konsulærfeltet.

Hva er en sak?

En sak defineres som veiledning/oppfølging av en person som er utsatt for negativ sosial kontroll eller æresrelatert vold, inkludert tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Veiledning av ansatte som jobber med et utsatt barn/ungdom, vil også registreres som «en sak». En sak registreres kun én gang, slik at den reelle tidsbruken og oppfølgingen ikke fremkommer i tallgrunnlaget. Saker som en minoritetsrådgiver følger opp over flere år, vil dermed ikke gjenspeiles i denne tallrapporten.

Saker som integreringsrådgiverne håndterer kan omhandle familier hvor flere personer er utsatt, og hvor problematikken er sammensatt. Integreringsrådgiverne håndterer derfor både enkeltsaker og sakskomplekser.

Sakskategoriene som benyttes i rapporteringen for 2021 er samordnet med sakskategoriene som benyttes i rapporteringen fra Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll. Begrepsbruken på sakskategoriene har endret seg over tid, blant annet på grunn av endringer i definisjonene i de ulike handlingsplanene. For best mulig sammenlikning med tidligere rapporter fra minoritets- og integreringsrådgiverne, er sakskategoriene i tidsserien oppdatert selv om de viser til definisjoner som er endret. Dermed tilsvare sakskategorien «Etterlatt i utlandet» saker som tidligere ble registrert som «ufrivillig opphold i utlandet». Innenfor kategoriene kjønnslemlestelse og tvangsekteskap skiller vi mellom *frykt for*, og *gjennomført*.

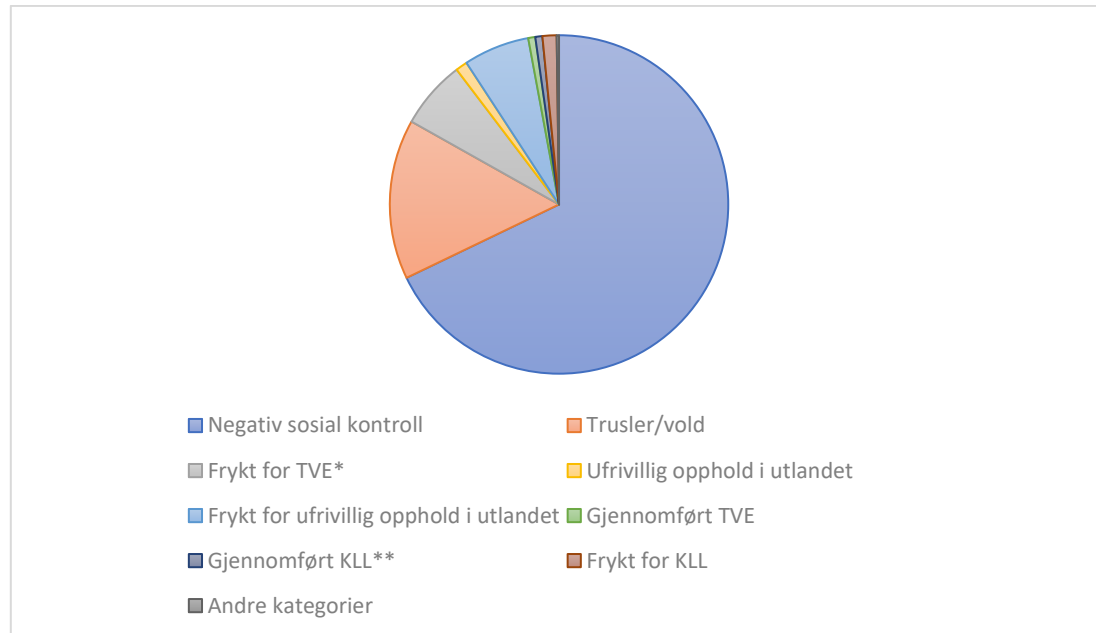
¹ Se også tallrapport for 2020, tilgjengelig på IMDIs nettsider: <https://www.imdi.no/om-imdi/rapporter/2021/arbeid-mot-negativ-sosial-kontroll-og-aeresrelatert-vold-i-2020---imdi/>

IMDis minoritetsrådgivere

IMDis minoritetsrådgivere har første halvår 2021 hatt en bedre posisjon til å avdekke og følge opp saker hvor barn/ungdommer blir utsatt for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold sammenlignet med første halvår 2020. Under de strengeste smitteverntiltakene i 2020 mottok minoritetsrådgiverne langt lavere antall henvendelser både fra ungdommene selv, og fra skoleansatte og ansatte i offentlige hjelpetjenester. Da skolene åpnet andre halvår 2020, opplevde minoritetsrådgiverne en langt større pågang. Flere minoritetsrådgivere opplevde at barn og unge ventet med å ta kontakt til skolene åpnet for fysisk oppmøte høsten 2020 (se IMDis rapport om arbeidet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i 2020²). Dette samsvarer med erfaringene fra andre deler av hjelpeapparatet; også Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll rapporterte om færre henvendelser under de strengeste smitteverntiltakene.³

Hva handler sakene om?

FIGUR 1. PROSENTVIS OVERSIKT OVER SAKSKATEGORIER I 2021 1. HALVÅR. KILDE: TALLRAPPORTERING MINORITETSRÅDGIVERE

² Tilgjengelig på IMDis nettsider: <https://www.imdi.no/om-imdi/rapporter/2021/arbeid-mot-negativ-social-kontroll-og-aeresrelatert-vold-i-2020---imdi/>

³ Se Kompetanseteamets årsrapport: https://www.bufdir.no/contentassets/10c19efafedc43e38b03022f3de0a4af/bufdir_arsrapport-kompetanseteam_2020.pdf

TABELL 1: OVERSIKT OVER SAKER FORDELT PÅ KATEGORI, 2019-2021 1. OG 2. HALVÅR KILDE: TALLRAPPORTERING
MINORITETSRAÐGIVERE

Kategori	2019 1. halv	2019 2. halv	2020 1. halv	2020 2. halv	2021 1. halv
Negativ sosial kontroll	147	169	185	312	302
Trusler/vold	57	53	48	73	68
Frykt for TVE*	29	8	16	20	29
Ufrivillig opphold i utlandet**	9	6	18	4	5
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet**	15	21	10	22	28
Gjennomført TVE	5	6	3	2	3
Gjennomført KLL***	8	8	5	3	3
Frykt for KLL	0	1	0	1	6
Andre kategorier	0	0	0	1	1
Totalt	270	272	285	438	445

*Tvangsekteskap

** Saker i disse kategorien har tidligere vært registrert som «Etterlatt i utlandet» og «Frykt for å bli etterlatt i utlandet»

*** Kjønnsllestelse

Den største andelen av saker som minoritetsrådgiverne har fått de første seks månedene av 2021 omhandler negativ sosial kontroll (68 prosent av sakene), etterfulgt av trusler/vold (15 prosent) og frykt for tvangsekteskap (7 prosent). Det er om lag tilsvarende fordeling blant sakskategoriene som tidligere år.

Sakene som omhandler negativ sosial kontroll kan ha ulike former, og det kan være ulike utøvere av kontrollen. I mange tilfeller er det foreldre som begrenser sine barns frihet og selvbestemmelse, for eksempel ved å kontrollere hvilke fritidsaktiviteter ungdommene får delta på eller hvilke venner de får lov til å omgås.

Kontrollen kan også komme fra storfamilie, både i nærmiljøet og fra utlandet. Når mye av det sosiale livet foregår digitalt, forekommer det også ulike former av kontroll på sosiale medier. Dette kan for eksempel dreie seg om ryktespredning, press og overvåkning fra personer i opprinnelsesland.

Det kan også være ungdommer som utøver negativ sosial kontroll over hverandre. Kontrollen kan bli utøvd av søsken, kjærester eller personer i vennekretsen. Det kan dreie seg om eldre søsken som forventes å holde oppsyn med småsøsken, eller om kjærester som utøver kontroll over hverandre. Det kan også ta form av (trusler om) deling av private bilder ungdommer imellom.

Minoritetsrådgiverne erfarer at det i en del trangbodde familier virker som at smittevernrestriksjonene har forsterket nivået av kontroll og konflikt mellom familiemedlemmer. I en del tilfeller blir smitteverntiltak brukt som en ytterligere begrunnelse/påskudd for å utøve sterk kontroll over ungdommenes frihet. For noen elever har pandemien også hatt økonomiske konsekvenser, i form av dårligere økonomi og jobbusikkerhet. Minoritetsrådgiverne erfarer at enkelte opplever et sterkere press fra foreldre til å bidra økonomisk nå enn tidligere.

Saker som omhandler trusler/vold utgjør den nest største andelen av sakene. I første halvår 2021 registrerte minoritetsrådgiverne 68 saker innenfor denne kategorien. Disse sakene kan dreie seg om både fysisk og psykisk vold, ofte motivert av å opprettholde eller gjenreise familiens ære. Utøverne av volden kan være enten familiemedlemmer, andre ungdommer eller personer i det øvrige nettverket. I om lag en tredjedel av voldssakene har minoritetsrådgiverne også registrert at den unge kan være utsatt for negativ sosial kontroll.

29 saker omhandlet frykt for tvangsekteskap. Erfaringen er at enkelte unge opplever at familien bruker ekteskap som en trussel eller som et pressmiddel dersom de ikke oppfører seg slik familien forventer av dem, mens andre opplever press om forlovelse. I enkelte av sakene har det vært vanskelig å kartlegge om de unge inngår ekteskapet av egen fri vilje. Minoritetsrådgiverne har ikke registrert saker under de nylig innførte kategoriene «tvunget til å forbli i ekteskapet» eller «barneekteskap» første halvår 2021.

I løpet av første halvår 2021 har minoritetsrådgiverne registrert 6 saker som dreier seg om frykt for kjønnslemlestelse, og 3 saker som dreier seg om gjennomført kjønnslemlestelse. I disse sakene har minoritetsrådgiverne gitt råd og veiledning til ansatte i skole eller skolehelsetjenesten. De ansatte har vært bekymret for at en ungdom kan bli omskåret under et opphold i utlandet, eller at en ungdom har blitt omskåret før ankomst til Norge.

Sammenliknet med tall fra første halvår 2020, ser vi flere saker som gjelder «frykt for ufrivillig utenlandsopphold». Det er naturlig å se dette i sammenheng med lettelser i smittevern- og reiserestriksjoner. Minoritetsrådgiverne erfarer at det har blitt gjennomført flere utenlandsreiser det siste halvåret enn det ble gjort under de strengeste tiltakene under tidligere faser av pandemien. I slike saker kan det være vanskelig for minoritetsrådgiver å få et presist bilde av ungdommenes motivasjon og samtykke til å reise. Flesteparten av disse sakene dreier seg om at skoleansatte tar kontakt med minoritetsrådgiverne for å drøfte sin bekymring for enkeltelever. Av sakene som minoritetsrådgiverne har registrert i kategorien «frykt for ufrivillige opphold i utlandet» dreier de fleste seg om personer med landbakgrunn fra Somalia og Pakistan.

TABELL 2: *OVERSIKT OVER SAKER FORDELT PÅ KATEGORI 2017 - FØRSTE HALVÅR 2021. KILDE: TALLRAPPORTERING
MINORITETSRÅDGIVERE*

Kategori	2017	2018	2019	2020	2020 (prosent)	2021 1. halvår	2021 1. halvår (prosent)
Negativ sosial kontroll	104	169	316	497	69 %	302	68 %
Trusler/vold	73	64	110	121	17 %	68	15 %
Frykt for TVE*	25	20	37	36	5 %	29	7 %
Ufrivillig opphold i utlandet**	20	11	15	22	3 %	5	1 %
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet**	11	22	36	32	4 %	28	6 %
Gjennomført TVE	4	5	11	5	1 %	3	1 %
Gjennomført KLL**	2	8	16	8	1 %	3	1 %
Frykt for KLL	0	1	1	1	0 %	6	1 %
Andre kategorier	0	2	0	1	0 %	1	0 %
Totalt	239	302	542	723	100 %	445	100 %

*Tvangsekteskap

** Saker i disse kategorien har tidligere vært registrert som «Etterlatt i utlandet» og «Frykt for å bli etterlatt i utlandet»

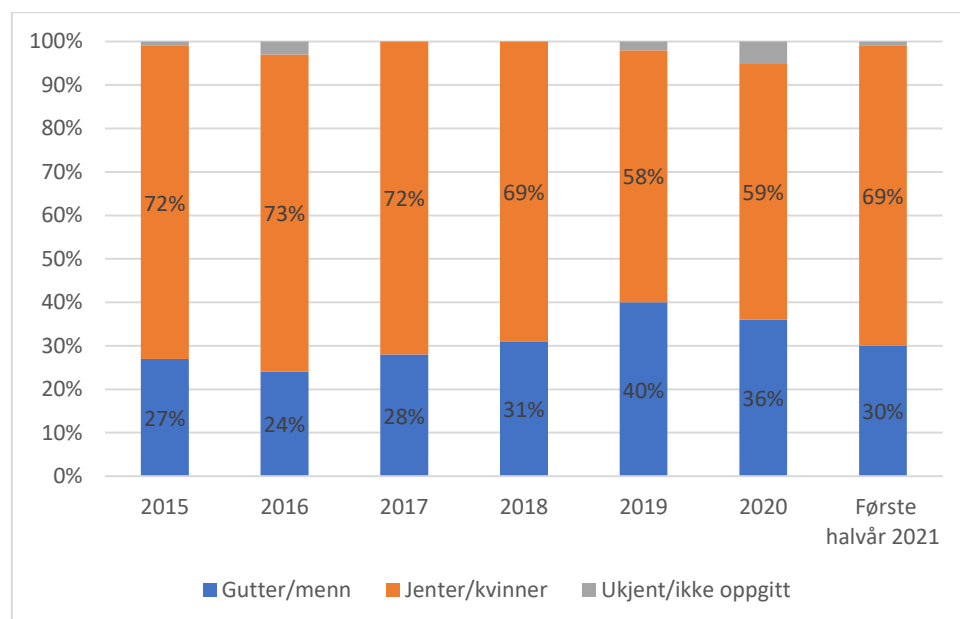
**Kjønnslemlestelse

IMDis minoritetsrådgivere registrerer også antallet saker som gjelder råd og som faller utenfor minoritetsrådgivernes kjernemandat. I første halvår 2021 registrerte minoritetsrådgiverne 322 slike saker, sammenliknet med 283 første halvår 2020. Disse sakene kan omhandle ungdommers opplevelse av ensomhet/utenforskap, psykisk uhelse, økonomiske utfordringer eller andre utfordringer i livet. Det kan være ungdommer som ber om praktisk bistand til å søke stipend eller jobb, slik at de kan få økonomisk spillerom til å flytte hjemmefra. Minoritetsrådgiverne erfarer at barn og unger som ønsker råd og veiledning i slike saker, ofte senere vise seg å ha utfordringer knyttet til negativ sosial kontroll eller æresrelatert vold.

Saker fordelt på kjønn

Fordelingen på kjønn har vært stabil over flere år.

FIGUR 2. PROSENTVIS OVERSIKT OVER SAKSFORDELING PÅ KJØNN I PERIODEN 2015-FØRSTE HALVÅR 2021. KILDE. TALLRAPPORTERING MINORITETSRAÐGIVERE

Hoveddelen av elever som minoritetsrådgiverne følger opp er jenter/kvinner. Om lag en tredjedel er gutter/menn. Denne andelen har vært noenlunde stabil over flere år. Sakene som dreier seg om gutter/menn gjelder oftere trusler/vold enn sakene som dreier seg om jenter/kvinner.

Saker fordelt på landbakgrunn

I første halvår av 2021 jobbet minoritetsrådgiverne med utsatt ungdom med ulik landbakgrunn. Oversikten i tabell 3 gir en oversikt over hvilke land de utsatte har sin opprinnelse fra.

TABELL 3: OVERSIKT OVER SAKER FORDELT PÅ LANDBAKGRUNN, 2019-2021 1. OG 2.HALVÅR. KILDE: TALLRAPPORTERING MINORITETSRAÐGIVERE

Land	2019 1. halv	2019 2.helv	2020 1.helv	2020 1.helvår (prosent)	2020 2. halv	2020 2. halvår (prosent)	2021 1.helv	2021 1.helvår (prosent)
Syria	44	61	64	22 %	91	21 %	103	23 %
Irak	26	22	36	13 %	34	8 %	36	8 %
Pakistan	25	16	33	12 %	49	11 %	49	11 %
Somalia	40	41	38	13 %	61	14 %	80	18 %
Afghanistan	32	19	17	6 %	37	8 %	41	9 %
Tyrkia	8	11	7	2 %	8	2 %	8	2 %
Iran	14	11	*	*	6	1 %	*	0 %
Palestina	*	8	7	2 %	9	2 %	11	2 %
Marokko	*	*	*	*	*	*	*	0 %
Russland	6	*	*	*	*	*	10	2 %
Norge	8	*	7	2 %	21	5 %	15	3 %
Eritrea	10	10	8	3 %	6	1 %	10	2 %
Andre land *	61	69	60	21 %	116	26 %	82	18 %
Total	274	268	285	100 %	438	100 %	445	100 %

*Av hensyn til personvernet er landbakgrunn med færre enn seks saker lagt til i kategorien 'andre land'.

De fleste sakene første halvår 2021 gjaldt personer med opprinnelse fra Syria, Somalia og Pakistan. Fordelingen samsvarer med tidligere år, der personer med landbakgrunn fra disse landene har representert høyest antall saker. Fordelingen mellom de ulike landene gjenspeiler i stor grad de siste års flyktning- og asylankomster.

Enkeltsakene som minoritetsrådgiverne jobbet med har omhandlet både barn og unge som er født og oppvokst i Norge, personer med kortere eller lengre botid i Norge og personer med norsk statsborgerskap.

TABELL 4: OVERSIKT OVER SAKER FORDELT PÅ LANDBAKGRUNN 2017-2020: KILDE: TALLRAPPORTERING MINORITETSRÅDGIVERE

Land	2017	2018	2019	2020	2021 1.halvår
Syria	30	50	105	155	103
Irak	18	28	48	70	36
Pakistan	35	50	41	82	49
Somalia	40	44	81	99	80
Afghanistan	17	19	51	54	41
Tyrkia	11	11	19	15	8
Iran	*	6	25	6	*
Palestina	6	*	10	16	11
Marokko	*	9	7	6	*
Russland	*	10	10	15	10
Norge	*	7	12	28	15
Eritrea	8	*	20	14	10
Andre land *	74	68	113	163	82
Total	239	302	542	723	445

*Av hensyn til personvernet er landbakgrunn med færre enn seks saker lagt til i kategorien 'andre land'.

Integreringsrådgivere

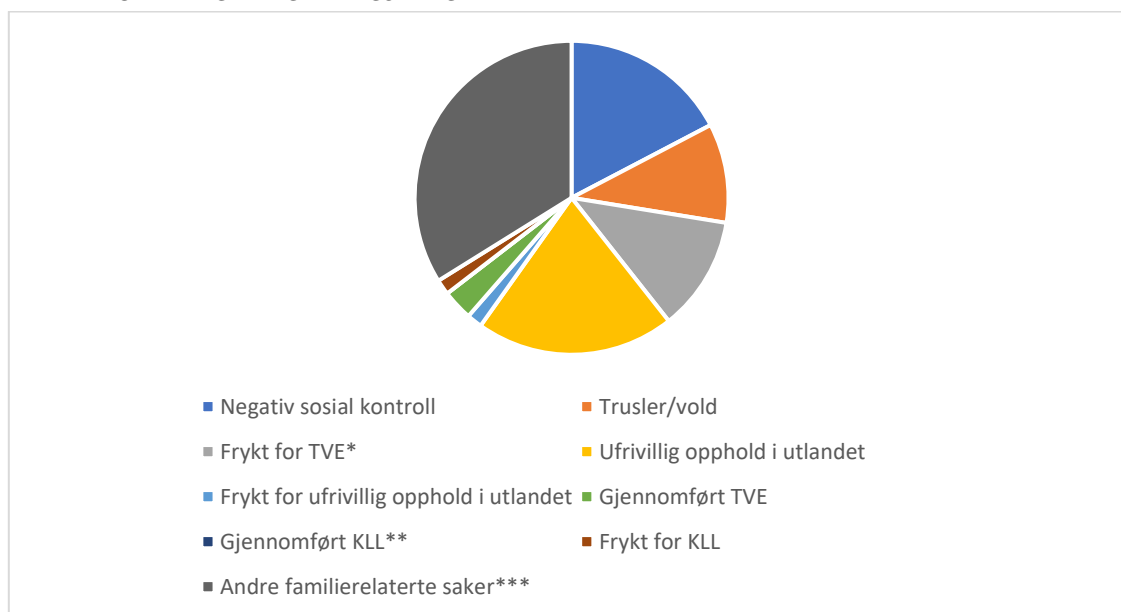
Pandemien har preget integreringsrådgivernes arbeid i første halvdel av 2021. Ambassadene har vært åpne for konsulær bistand, men med begrenset kapasitet grunnet smittevernstiltak og perioder med lokale nedstengninger. Integreringsrådgiverne har i denne perioden heller ikke hatt fysisk utadrettet virksomhet, inkludert tjenestereiser og nettverksbygging i tjenestoområdene. Som en følge av en ny fase i pandemien med en gradvis normaliseringsprosess i flere land og lettelser på de generelle reiserestriksjonene, erfarer integreringsrådgiverne en noe økende reisevirksomhet og økt pågang på konsulærfeltet.

Tallene fra første halvdel i 2021 viser at integreringsrådgiverne har jobbet med 127 nye enkeltsaker. Dette er på samme nivå som første halvår i 2020, og en marginal oppgang i antallet saker sammenlignet med andre halvdel av 2020. Disse sakene omfattet både råd og/eller veiledning av den utsatte selv, medarbeidere ved en ambassade eller en ansatt i førstelinjen i Norge.

Hva handler sakene om?

I første halvdel av 2021 dreier den største andel saker integreringsrådgiverne jobbet med seg om *andre familierelaterte saker* (34 prosent), etterfulgt av *ufrivillig opphold i utlandet* (20 prosent), *negativ sosial kontroll* (17 prosent) og *frykt for tvangsekteskap* (12 prosent).

FIGUR 3. PROSENTVIS OVERSIKT OVER SAKSKATEGORIER I FØRSTE HALVÅR 2021. KILDE: TALLRAPPORTERING INTEGRERINGSRÅDGIVERE

Fordelingen av saker første halvår 2021 sammenfaller i mindre grad med fordelingen av saker første halvår i 2019 og 2020. Det er en markant økning i saker som gjelder *negativ sosial kontroll* og en nedgang i saker som gjelder *ufrivillig opphold i utlandet*. Integreringsrådgiverne har også hatt flere saker som gjelder *andre familierelaterte saker* sammenlignet med første halvår 2020, men omtrent på samme nivå som vårhalvåret i 2019.

Integreringsrådgiverne har første halvår 2021 hatt flest saker som gjelder *andre familierelaterte saker*. Totalt har integreringsrådgiverne hatt 43 saker som gjelder dette, noe som er en økning fra samme tidsperiode i 2020. Det som kjenner disse sakene er at hovedproblematikken er utenfor integreringsrådgivernes mandat, men der sakskomplekset inneholder elementer av tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll.

Integreringsrådgiverne har i første halvdel av 2021 jobbet med 26 saker som omhandlet *ufrivillig opphold i utlandet*. Dette er en nedgang på 48 saker sammenlignet med samme periode i 2020. Dette kan være en konsekvens av reiserestriksjonene i Norge.

Integreringsrådgiveren som er utplassert i Nairobi og med nedslagsfelt i blant annet Somalia, har tidligere rapportert en høy andel av saker i denne kategorien. I første halvår av 2021 rapporterer integreringsrådgiver i Nairobi derimot om en nedgang i antall saker. En mulig forklaring på nedgangen kan være at skolene har vært åpne i Somalia, og at barn og unge som har blitt holdt på institusjoner og kostskoler har hatt problemer med å ta kontakt.

TABELL 5: OVERSIKT OVER SAKER FORDELT PÅ KATEGORI, 2018 – 2020, 1. OG 2. HALVÅR. KILDE: TALLRAPPORTERING INTEGRERINGSRÅDGIVERNE

Kategori	2019 1. halv	2019 2.halv	2020 1.halv	2020 2.halv	2021 1.halv
Negativ sosial kontroll	0	10	3	10	22
Trusler/vold	17	4	13	13	13
Frykt for TVE*	11	6	10	7	15
Ufrivillig opphold i utlandet**	57	61	74	60	26
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet**	4	9	0	0	2
Gjennomført TVE	1	3	5	1	4
Gjennomført KLL***	0	0	0	0	0
Frykt for KLL	0	0	0	0	2
Andre familierelaterte saker****	42	32	22	32	43
Totalt	132	125	127	123	127

*Tvangsekteskap

** Saker i disse kategorien har tidligere vært registrert som «Etterlatt i utlandet» og «Frykt for å bli etterlatt i utlandet»

***Kjønnslemlestelse

****Andre familierelaterte saker er saker der hovedproblematikken er utenfor integreringsrådgiverens mandat, men der sakskomplekset inneholder elementer av tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll.

I første halvår av 2021 er det en markant økning i saker under kategorien *negativ sosial kontroll* sammenlignet med samme halvår tidligere år. Disse sakene er både bekymring fra tjenesteapparatet knyttet til personer som befinner seg i Norge, og personer som befinner seg ufrivillig/er tilbakeholdt i utlandet. Kategorien omfatter en generell bekymring for personen uten at det er konkrete forhold som kan registreres i de andre kategoriene.

Integreringsrådgiverne rapporterte i første halvdel av 2021 om 15 saker som omhandler *frykt for tvangsekteskap*. 10 av disse sakene er familiegjenforeningssaker der UDI har anmodet

visumseksjonen ved ambassaden om å gjennomføre intervju med søker på bakgrunn av mistanke om tvangsekteskap. Dette gjelder personer/søkere uten tilknytning til Norge som søker om opphold. Øvrige saker innenfor kategorien omhandler norske borgere eller personer med oppholdstillatelse i Norge, hvor det er bekymring for at vedkommende skal bli tvangsgiftet.

TABELL 6: OVERSIKT OVER SAKER FORDELT PÅ KATEGORI 2017-2021 1.HALVÅR. KILDE: TALLRAPPORTERING INTEGRERINGSRÅDGIVERNE

Kategori	2017	2018	2019	2020 1.halv	2020 1. halv (prosent)	2021 1.halv	2021 1. halv (prosent)
Negativ sosial kontroll	1	8	10	3	2 %	22	17 %
Trusler/vold	18	25	21	13	10 %	13	10 %
Frykt for TVE *	36	29	17	10	8 %	15	12 %
Ufrivillig opphold i utlandet**	65	125	118	74	58 %	26	20 %
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet**	21	17	13	0	0 %	2	2 %
Gjennomført TVE	4	7	4	5	4 %	4	3 %
Gjennomført KLL **	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Frykt for KLL	1	0	0	0	0 %	2	2 %
Andre familierelaterte saker***	34	32	74	22	17 %	43	34 %
Totalt	180	243	257	127	100 %	127	100 %

*Tvangsekteskap

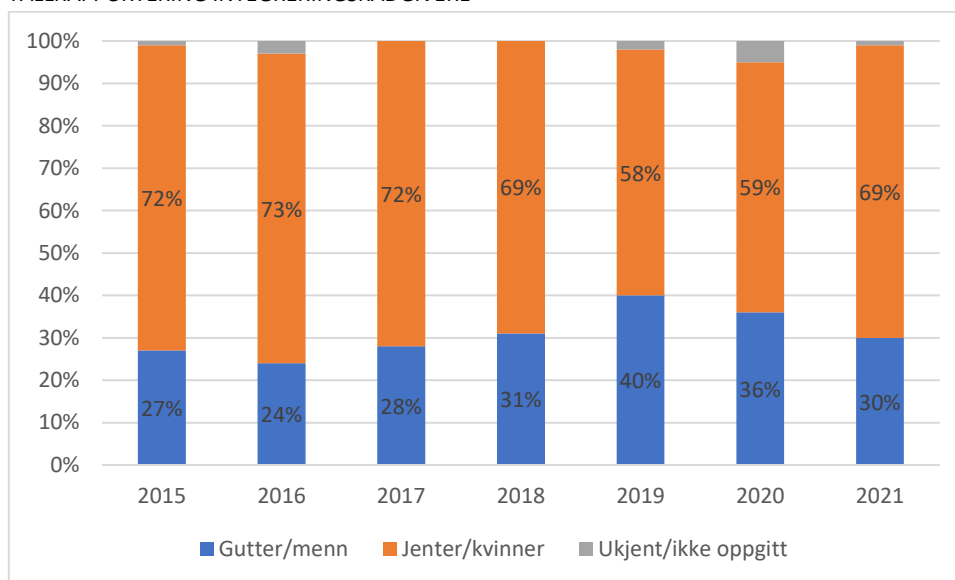
**Kjønnslemlestelse

*** Saker i disse kategorien har tidligere vært registrert som «Etterlatt i utlandet» og «Frykt for å bli etterlatt i utlandet»

***Andre familierelaterte saker er saker der hovedproblematikken er utenfor integreringsrådgiverens mandat, men der sakskomplekset inneholder elementer av tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll.

Saker fordelt på kjønn

FIGUR 4. PROSENTVIS OVERSIKT OVER SAKSFORDELING PÅ KJØNN I PERIODEN 2015-2020. KILDE. TALLRAPPORTERING INTEGRERINGSRÅDGIVERE

Fordelingen på kjønn har vært stabil over flere år. Integreringsrådgiverne veiledet i 88 saker som dreide seg om jenter/kvinner (69 prosent) og 38 saker som dreide seg om gutter/menn (30 prosent) i første halvår 2021. Det er en økning i saker som gjelder jenter/kvinner fra foregående år.

Saker fordelt på landbakgrunn

TABELL 7: OVERSIKT OVER SAKER FORDELT PÅ LANDBAKGRUNN, 2019-2021, 1. OG 2. HALVÅR. KILDE: TALLRAPPORTERING INTEGRERINGSRÅDGIVERNE

Land	2019 1. halv	2019 2.helv	2020 1.helv	2020 2.helv	2021 1.helv
Irak	24	22	26	19	23
Pakistan	33	12	*	21	14
Somalia	32	23	25	21	16
Tyrkia	*	*	*	*	*
Russland (inkl. Tsjetsjenia)	10	15	7	*	16
Jordan	*	9	9	6	*
Palestina	*	*	9	8	9
Iran	0	0	*	*	*
Afghanistan	*	0	0	*	*
Syria	10	10	17	11	17
Øvrige land*	26	31	24	37	32
Totalt	135	122	127	123	127

TABELL 8: OVERSIKT OVER SAKER FORDELT PÅ LANDBAKGRUNN 2017-2021 1.helvår: KILDE: TALLRAPPORTERING INTEGRERINGSRÅDGIVERNE

Landene med høyest andel saker i første halvår 2021 var Irak (18 prosent), Somalia (13 prosent), Syria (13 prosent), Russland (13 prosent) og Pakistan (11 prosent). Dette samsvarer med de geografiske nøkkelområdene for integreringsrådgiverne.

Sammenlignet med tall fra første halvår 2020 er det en nedgang i saker som gjelder personer fra Somalia. Samtidig har det vært en markant økning i saker som gjelder Pakistan og Russland. Saker som er registrert med landbakgrunn *Russland* omhandler personer med opprinnelse fra Tsjetsjenia.

Det er likevel en nedgang i antall saker som gjelder personer fra Pakistan sammenlignet med første halvår 2019, før pandemien inntraff for fullt. Begrensninger i forbindelse med pandemien har ført til nedgang i antall personer som har reist fra Norge til Pakistan og også ført til færre konsulære saker som faller inn under integreringsrådgivernes mandat. Samtidig har lokale nedstengninger, bevegelsesrestriksjoner og stengte hjelpetjenester i Pakistan, bidratt til at det har vært vanskeligere å be om konsulær bistand. Siden mai i 2021 er store deler av Pakistan åpnet igjen. Kombinert med reiselettelsler i Norge og flere norske borgere som vaksineres, vil det trolig føre til en økning av norske borgere som reiser til Pakistan.

Som en følge av en gradvis normaliseringsprosess i flere land og lettelser på de generelle reiserestriksjonene, erfares det en økende reisevirksomhet og økt pågang på konsulærfeltet. Siden april 2021 meldes det om en bekymringsfull tendens der barn og unge sendes fra Norge til utlandet for å disiplineres, giftes bort og at kvinner/mødre etterlates og holdes tilbake. Mulige årsaker til denne tendensen kan være at mange familier i Norge har, på grunn av reiserestriksjonene, sittet på «vent» og at konfliktnivået innad i mange familier har økt som en følge av pandemien.

Det vil i tiden fremover være behov for økt oppmerksomhet i tjenesteapparatet i Norge om tiltagende reisevirksomhet blant personer og familier i integreringsrådgivernes målgruppe. Dette for å kunne forebygge og forhindre utreise fra Norge i saker det er knyttet bekymring til.

TABELL 8: OVERSIKT OVER SAKER FORDELT PÅ LANDBAKGRUNN 2017-2021 1.HALVÅR. KILDE: TALLRAPPORTERING INTEGRERINGSRÅDGIVERNE

Land	2017	2018	2019	2020 1.halvår	2020 1.halvår (prosent)	2021 1.halvår	2021 1.halvår (prosent)
Irak	39	44	46	26	20 %	23	18 %
Pakistan	25	64	45	*	*	14	11 %
Somalia	31	61	55	25	20 %	16	13 %
Tyrkia	6	7	*	*	*	*	*
Russland	0	9	25	7	6 %	16	13 %
Jordan	*	*	13	9	7 %	*	*
Palestina	0	0	9	9	7 %	9	7 %
Iran	*	*	0	*	*	*	*
Afghanistan	*	6	*	0	0 %	*	*
Syria	27	20	20	17	13 %	17	13 %
Øvrige land*	52	32	44	24	19 %	32	25 %
Totalt	180	243	257	127	100 %	127	100 %

For å unngå identifisering er alle land med færre enn 6 saker anonymisert.

Erfaringer fra første halvår 2021

Utviklingen i antallet saker som er avdekket de siste årene tyder på at målrettet arbeid og fortsatt utbygging av det særskilte hjelpeapparatet, deriblant minoritetsrådgiverordningen, er avgjørende redskaper for å bidra til at flere utsatte får hjelp og veiledning.

Omfang av negativ sosial kontroll

Antallet henvendelser til de særskilte hjelpetjenestene på feltet kan gi en indikasjon på omfanget av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Det vil likevel være tilfeller som ikke fanges opp, og det fulle omfanget av fenomenene er vanskelig å avdekke. IMDi har fått utarbeidet en landsdekkende omfangsstudie som kartlegger ungdommers opplevelse av negativ sosial kontroll i ulike deler av landet⁴. Rapporten publiseres høsten 2021, og det vil være hensiktsmessig å se funnene i denne studien i sammenheng med denne tallrapporten.

Negativ sosial kontroll og æresrelatert vold under pandemien

Pandemien har påvirket både omfanget og karakteren av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. På grunn av smittevernstiltakene har omfanget av utenlandsreiser vært lavere over en periode, noe som også kan ha bidratt til å redusere antallet ufrivillige utenlandsopphold. I en del familier og miljøer har smitteverntiltak blitt brukt som en ytterligere begrunnelse/påskudd for å utøve sterk kontroll over ungdommenes frihet, og i familier preget av trangboddhet kan smittevernrestriksjonene ha forsterket nivået av kontroll og konflikt mellom familiemedlemmer. Mer av det sosiale livet foregår digitalt, og ulike former for vold og kontroll utøves også digitalt.

IMDis minoritetsrådgivere erfarer at stadig flere barn og unge tar kontakt og at de har behov for en trygg voksenperson å snakke med. Mange barn og unge opplever at pandemien har satt store begrensninger for deres frihet til å leve et fritt liv, og mange har tatt kontakt med minoritetsrådgiverne på grunn av psykiske plager, ensomhet og selvmordstanker.

Dette bekreftes i rapporten "Innvandrerbefolkningen under koronapandemien",⁵ utarbeidet av en ekspertgruppe ledet av IMDi, der det trekkes frem at smitteverntiltakene har vært særlig utfordrende for mange barn og unge med innvandrerbakgrunn.

Videre oppfølging

I rapporten "Innvandrerbefolkningen under koronapandemien",⁶ foreslår ekspertgruppen både kortsiktige og langsiktige tiltak på integreringsfeltet som følge av koronapandemien. Ett av disse er forsterkede tiltak mot negativ sosial kontroll, herunder kartlegge hvordan negativ sosial kontroll blir utøvet på digitale fora, og hvordan transnasjonale familiemønstre preger

---

⁴ Rapporten «Omfang av negativ sosial kontroll» er utarbeidet av Proba samfunnsanalyse.

⁵ Rapport fra ekspertgruppe «Innvandrerbefolkningen under koronapandemien»: [innvandrerbefolkningen_under_koronapandemien.pdf \(imdi.no\)](https://www.imdi.no/innvandrerbefolkningen_under_koronapandemien.pdf)

⁶ Rapport fra ekspertgruppe «Innvandrerbefolkningen under koronapandemien»: [innvandrerbefolkningen_under_koronapandemien.pdf \(imdi.no\)](https://www.imdi.no/innvandrerbefolkningen_under_koronapandemien.pdf)

denne formen for kontroll under covid-19. I tillegg anbefaler ekspertgruppen en forsterket innsats overfor barn og unge som kommer tilbake til Norge fra lengre ufrivillige utenlandsopphold, fortrinnsvis ved hjelp av individuelle planer for å ta igjen tapt skolegang, norskferdigheter m.m. IMDi vurderer at disse tiltakene bør sees nærmere på.